

CROATIA

Treaty Series No. 56 (1998)

LEGAL LIBRARY

Agreement

between the Government of the
United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
and the Government of the Republic of Croatia

concerning Air Services

Zagreb, 21 February 1996

[The Agreement entered into force on 5 March 1997]

*Presented to Parliament
by the Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs
by Command of Her Majesty
December 1998*

**AGREEMENT
BETWEEN THE GOVERNMENT OF
THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND
AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA
CONCERNING AIR SERVICES**

The Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the Republic of Croatia (hereinafter referred to as the “Contracting Parties”);

Being parties to the Convention on International Civil Aviation¹ opened for signature at Chicago on 7 December 1944;

Desiring to conclude an Agreement supplementary to the said Convention for the purpose of establishing air services between their respective territories;

Have agreed as follows:

ARTICLE 1

Definitions

For the purpose of this Agreement, unless the context otherwise requires:

- (a) the term “the Chicago Convention” means the Convention on International Civil Aviation, opened for signature at Chicago on 7 December 1944 and includes:
  - (i) any amendment thereto which has entered into force under Article 94(a) thereof and has been ratified by both Contracting Parties; and (ii) any Annex or any amendment thereto adopted under Article 90 of that Convention, insofar as such amendment or annex is at any given time effective for both Contracting Parties;
- (b) the term “aeronautical authorities” means in the case of the United Kingdom, the Secretary of State for Transport, and in the case of the Republic of Croatia, the Ministry of Maritime Affairs, Transport and Communications and for the purpose of Article 7, the Civil Aviation Authority, or, in both cases, any person or body who may be authorised to perform any functions at present exercisable by the above-mentioned authorities or similar functions;
- (c) the term “designated airline” means an airline which has been designated and authorised in accordance with Article 4 of this Agreement;
- (d) the term “territory” in relation to a State has the meaning assigned to it in Article 2 of the Chicago Convention;
- (e) the terms “air service,” “international air service,” “airline” and “stop for non-traffic purposes” have the meanings respectively assigned to them in Article 96 of the Chicago Convention;
- (f) the term “this Agreement” includes the Annex hereto and any amendments to it or to this Agreement.
- (g) The term “user charges” means a charge made to airlines by the competent authorities or permitted by them to be made for the provision of airport property or facilities or of air navigation facilities, including related services and facilities, for aircraft, their crews, passengers and cargo.

ARTICLE 2

Applicability of the Chicago Convention

The provisions of this Agreement shall be subject to the provisions of the Chicago Convention insofar as those provisions are applicable to international air services.

ARTICLE 3

Grant of Rights

(1) Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the following rights in respect of its international air services:

---

¹Treaty Series No. 8 (1953), Cmd 8742

- (a) the right to fly across its territory without landing;
  - (b) the right to make stops in its territory for non-traffic purposes.
- (2) Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the rights hereinafter specified in this Agreement for the purpose of operating international air services on the routes specified in the appropriate Section of the Schedule annexed to this Agreement. Such services and routes are hereinafter called "the agreed services" and "the specified routes" respectively. While operating an agreed service on a specified route the airlines designated by each Contracting Party shall enjoy in addition to the rights specified in paragraph (1) of this Article the right to make stops in the territory of the other Contracting Party at the points specified for that route in the Schedule to this Agreement for the purpose of taking on board and discharging passengers and cargo, including mail.
- (3) Nothing in paragraph (2) of this Article shall be deemed to confer on the designated airlines of one Contracting Party the right to take on board, in the territory of the other Contracting Party, passengers and cargo, including mail, carried for hire or reward and destined for another point in the territory of the other Contracting Party.
- (4) If because of armed conflict, political disturbances or developments, or special and unusual circumstances, a designated airline of one Contracting Party is unable to operate a service on its normal routing, the other Contracting Party shall use its best efforts to facilitate the continued operation of such service through appropriate temporary rearrangements of routes.

ARTICLE 4

Designation of and Authorization of Airlines

- (1) Each Contracting Party shall have the right to designate in writing to the other Contracting Party one or more airlines for the purpose of operating the agreed services on the specified routes and to withdraw or alter such designations.
- (2) On receipt of such a designation the other Contracting Party shall, subject to the provisions of paragraphs (3) and (4) of this Article, without delay grant to the airline or airlines designated the appropriate operating authorizations.
- (3) The aeronautical authorities of one Contracting Party may require an airline designated by the other Contracting Party to satisfy them that it is qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally and reasonably applied to the operation of international air services by such authorities in conformity with the provisions of the Chicago Convention.
- (4) Each Contracting Party shall have the right to refuse to grant the operating authorizations referred to in paragraph (2) of this Article, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise by a designated airline of the rights specified in Article 3(2) of this Agreement, in any case where the said Contracting Party is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in its nationals.
- (5) When an airline has been so designated and authorised it may begin to operate the agreed services, provided that the airline complies with the applicable provisions of this Agreement.

ARTICLE 5

Revocation or Suspension of Operating Authorizations

- (1) Each Contracting Party shall have the right to revoke an operating authorization or to suspend the exercise of the rights specified in Article 3(2) of this Agreement by an airline designated by the other Contracting Party, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise of those rights:
- (a) in any case where it is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in nationals of such Contracting Party; or,

- (b) in the case of failure by that airline to comply with the laws or regulations normally and reasonably applied by the Contracting Party granting those rights; or
  - (c) if the airline otherwise fails to operate in accordance with the conditions prescribed under this Agreement.
- (2) Unless immediate revocation, suspension or imposition of the conditions mentioned in paragraph (1) of this Article is essential to prevent further infringements of laws or regulations, such right shall be exercised only after consultation with the other Contracting Party.

ARTICLE 6

Principles Governing Operation of Agreed Services

- (1) There shall be fair and equal opportunity for the designated airlines of both Contracting Parties to operate the agreed services on the specified routes between their respective territories.
- (2) In operating the agreed services the designated airlines of each Contracting Party shall take into account the interests of the designated airlines of the other Contracting Party so as not to affect unduly the services which the latter provide on the whole or part of the same routes.
- (3) The agreed services provided by the designated airlines of the Contracting Parties shall bear a close relationship to the requirements of the public for transportation on the specified routes and shall have as their primary objective the provision at a reasonable load factor of capacity adequate to carry the current and reasonably anticipated requirements for the carriage of passengers and/or cargo, including mail, coming from or destined for the territory of the Contracting Party which has designated the airline. Provision for the carriage of passengers and cargo, including mail, both taken on board and discharged at points on the specified routes in the territories of States other than that designating the airline shall be made in accordance with the general principles that capacity shall be related to:
  - (a) traffic requirements to and from the territory of the Contracting Party which has designated the airline;
  - (b) traffic requirements of the area through which the agreed service passes, after taking account of other transport services established by airlines of the States comprising the area; and
  - (c) the requirements of through airline operation.

ARTICLE 7

Tariffs

- (1)
  - (a) The term "tariff" means:
    - (i) the price to be charged for the carriage of passengers, baggage or cargo (excluding mail);
    - (ii) the additional goods, services or other benefits to be furnished or made available in conjunction with such carriage or as a matter which is incidental thereto or consequential thereon; and
    - (iii) the prices to be charged for such additional goods, services or benefits; and includes the conditions that are to govern the applicability of any such price and the furnishing or availability of any such goods, services or benefits.

- (iv) the rate of commission paid by an airline to an agent in respect of tickets sold or air waybills completed by that agent for carriage on scheduled air services.
- (b) Where fares or rates differ according to the season, day of the week or time of the day on which a flight is operated, the direction of travel or according to some other factor, each different fare or rate shall be regarded as a separate tariff whether or not it has been filed separately with the related conditions with the relevant authorities.
- (2) The tariffs to be charged by the designated airlines of the Contracting Parties for carriage between their territories shall be established at reasonable levels, due regard being paid to all relevant factors, including the cost of operating the agreed services, the interests of users, reasonable profit and market considerations.
- (3) The aeronautical authorities of both Contracting Parties shall not require their airlines to consult other airlines before filing for approval tariffs for services covered by the following provisions.
- (4) The aeronautical authorities of both Contracting Parties shall apply the following provisions for the approval of tariffs to be charged by airlines of either Contracting Party for carriage between a point in the territory of one Contracting Party and a point in the territory of the other Contracting Party:
  - (a) Any proposed tariff to be charged for carriage between the territories of the two Contracting Parties shall be filed by or on behalf of the designated airline concerned with both aeronautical authorities at least 30 days (or such shorter period as both aeronautical authorities may agree) before it is proposed that the tariff will take effect.
  - (b) A tariff so filed may be approved at any time by the aeronautical authorities. However, subject to the next two following sub-paragraphs, any such tariff shall be treated as having been approved 21 days after the day on which the filing was received unless the aeronautical authorities of both Contracting Parties have informed each other in writing within 20 days of the filing being received by them that they disapprove the proposed tariff.
  - (c) Nothing in sub-paragraph (b) above shall prevent the aeronautical authorities of either Contracting Party from unilaterally disallowing any tariff filed by one of its own designated airlines. However, such unilateral action shall be taken only if it appears to those authorities either that a proposed tariff is excessive or that its application would constitute anti-competitive behaviour likely to cause serious damage to another airline or other airlines.
  - (d) If the aeronautical authorities of either Contracting Party consider either that a proposed tariff filed with them by a designated airline of the other Contracting Party is excessive or that its application would constitute anti-competitive behaviour likely to cause serious damage to another airline or other airlines they may, within 20 days of receiving the filing, request consultations with the aeronautical authorities of the other Contracting Party. Such consultations shall be completed within 21 days of being requested and the tariff shall take effect at the end of that period unless the authorities of both Contracting Parties agree otherwise.
  - (e) Notwithstanding sub-paragraphs (a)-(d) above, the aeronautical authorities of the two Contracting Parties shall not require the filing for their approval of tariffs for the carriage of cargo between points in their territories. Such tariffs will take effect when the airline concerned so decides.
  - (f) In the event that a tariff which has come into effect in accordance with the provisions above is considered by the aeronautical authorities of one Contracting Party to be causing serious damage to another airline or other airlines on a particular route or routes, those aeronautical authorities may request consultations with the aeronautical authorities of the other Contracting Party. Such consultations shall be completed within 21 days of being requested unless the authorities of both Contracting Parties agree otherwise.

(5)

- (a) The tariffs to be charged by a designated airline of one Contracting Party for carriage between the territory of the other Contracting Party and a third State shall be filed for the approval of the aeronautical authorities of the other Contracting Party. Each tariff filed shall be given approval if it is identical in level, conditions and date of expiry to a tariff currently approved by those aeronautical authorities and applied by a designated airline of that other Contracting Party for carriage between its territory and that of a third State, provided that those aeronautical authorities may withdraw their approval if the tariff being matched is discontinued for any reason, or may vary the terms of the approval to correspond to any approved variation in the tariff being matched.
- (b) Notwithstanding sub-paragraph (a) above, the aeronautical authorities of the two Contracting Parties shall not require the filing for their approval of tariffs to be charged by the designated airlines of one Contracting Party for the carriage of cargo between the territory of the other Contracting Party and a third State.

ARTICLE 8

Customs Duties

(1) Aircraft operated in international air services by the designated airline or airlines of either Contracting Party shall be relieved from all customs duties, national excise taxes and similar national fees, as shall:

- (a) the following items introduced by a designated airline of one Contracting Party into the territory of the other Contracting Party:
  - (i) repair, maintenance and servicing equipment and component parts;
  - (ii) passenger handling equipment and component parts;
  - (iii) cargo-loading equipment and component parts;
  - (iv) security equipment including component parts for incorporation into security equipment;
  - (v) instructional material and training aids;
  - (vi) airline and operators' documents; and
- (b) the following items introduced by a designated airline of one Contracting Party into the territory of the other Contracting Party or supplied to a designated airline of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party:
  - (i) aircraft stores (including but not limited to such items as food, beverages and tobacco) whether introduced into or taken on board in the territory of the other Contracting Party;
  - (ii) fuel, lubricants and consumable technical supplies;
  - (iii) spare parts including engines;

provided in each case that they are for use on board an aircraft or within the limits of an international airport in connection with the establishment or maintenance of an international air service by the designated airline concerned.

(2) The relief from customs duties, national excise taxes and similar national fees shall not extend to charges based on the cost of services provided to the designated airline(s) of a Contracting Party in the territory of the other Contracting Party.

(3) Equipment and supplies referred to in paragraph (1) of this Article may be required to be kept under the supervision or control of the appropriate authorities.

(4) The reliefs provided for by this Article shall also be available in situations where the designated airline or airlines of one Contracting Party have entered into arrangements with another airline or airlines for the loan or transfer in the territory of the other Contracting Party of the items specified in paragraph (1) of this Article, provided such other airline or airlines similarly enjoy such reliefs from such other Contracting Party.

(5) Passengers, baggage and cargo in direct transit across the territory of either Contracting Party and not leaving the area of the airport reserved for such purpose shall, except in relation to measures dealing with aviation security, be subject to no more than a simplified control. Baggage and cargo in direct transit shall be exempt from customs and other similar duties.

This paragraph is not applicable to the cabin baggage of passengers arriving in the United Kingdom from the Republic of Croatia and transferring to an intra-EC flight.

ARTICLE 9

Aviation Security

- (1) The assurance of safety for civil aircraft, their passengers and crew being a fundamental pre-condition for the operation of international air services, the Contracting Parties reaffirm that their obligations to each other to provide for the security of civil aviation against acts of unlawful interference (and in particular their obligations under the Chicago Convention¹ and undertaking to have regard to the provisions of the Convention on Offences and Certain Other Acts Committed on Board Aircraft², signed at Tokyo on 14 September 1963, the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft³, signed at The Hague on 16 December 1970 and the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation⁴, signed at Montreal on 23 September 1971 and its amendments in the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airports⁵, signed at Montreal on 24 February 1988) form an integral part of this Agreement.
- (2) The Contracting Parties shall provide upon request all necessary assistance to each other to prevent acts of unlawful seizure of civil aircraft and other unlawful acts against the safety of such aircraft, their passengers and crew, airports and air navigation facilities, and any other threat to the security of civil aviation.
- (3) The Contracting Parties shall, in their mutual relations, act in conformity with the aviation security Standards and, so far as they are applied by them, the Recommended Practices established by the International Civil Aviation Organisation and designated as Annexes to the Chicago Convention; and shall require that operators of aircraft of their registry, operators who have their principal place of business or permanent residence in their territory, and the operators of airports in their territory, act in conformity with such aviation security provisions. In this paragraph the reference to aviation security Standards includes any difference notified by the Contracting Party concerned. Each Contracting Party shall give advance information to the other of its intention to notify any difference.
- (4) Each Contracting Party shall ensure that effective measures are taken within its territory to protect aircraft, to screen passengers and their carry-on items, and to carry out appropriate checks on crew, cargo (including hold baggage) and aircraft stores prior to and during boarding or loading and that those measures are adjusted to meet increases in the threat. Each Contracting Party agrees that its airlines may be required to observe the aviation security provisions referred to in paragraph (3) required by the other Contracting Party, for entrance into, departure from, or while within, the territory of that other Contracting Party. Each Contracting Party shall also act favourably upon any request from the other Contracting Party for reasonable special security measures to meet a particular threat.
- (5) When an incident or threat of an incident of unlawful seizure of civil aircraft or other unlawful acts against the safety of such aircraft, their passengers and crew, airports or air navigation facilities occurs, the Contracting Parties shall assist each other by facilitating communications and other appropriate measures intended to terminate as rapidly as possible commensurate with minimum risk to life such incident or threat.

---

¹Treaty Series No. 8 (1953), Cmd 8742

²Treaty Series No. 126 (1969), Cmnd 4230

³Treaty Series No. 39 (1972), Cmnd 4956

⁴Treaty Series No. 10 (1974), Cmnd 5524

⁵Treaty Series No. 20 (1991), Cm 1470

ARTICLE 10

Provision of Statistics

The aeronautical authorities of a Contracting Party shall supply to the aeronautical authorities of the other Contracting Party at their request such periodic or other statements of statistics as may be reasonably required for the purpose of reviewing the capacity provided on the agreed services by the designated airlines of the Contracting Party referred to first in this Article. Such statements shall include all information required to determine the amount of traffic carried by those airlines on the agreed services and the origins and destinations of such traffic.

ARTICLE 11

Transfer of Earnings

Each designated airline shall have the right to convert and remit to its country on demand local revenues in excess of sums locally disbursed in accordance with procedures set out in national laws and foreign exchange regulations. Conversion and remittance shall be permitted without restrictions, at the rate of exchange applicable to current transactions which is in effect at the time such revenues are presented for conversion and remittance, and shall not be subject to any charges except those normally made by banks for carrying out such conversion and remittance.

ARTICLE 12

Airline Representation and Sales

- (1) The designated airline or airlines of one Contracting Party shall be entitled, in accordance with the laws and regulations relating to entry, residence and employment of the other Contracting Party, to bring in and maintain in the territory of the other Contracting Party those of their own managerial, technical, operational and other specialist staff who are required for the provision of air services.
- (2) The designated airlines of each Contracting Party shall have the right to engage in the sale of air transportation in the area of the other Contracting Party, either directly or through agents appointed by the designated airlines. The designated airlines of each Contracting Party shall have the right to sell, and any person shall be free to purchase, such transportation in local currency or in any freely convertible other currency.

ARTICLE 13

User Charges

- (1) Neither Contracting Party shall impose or permit to be imposed on the designated airlines of the other Contracting Party user charges higher than those imposed on its own airlines operating similar international air services.
- (2) Each Contracting Party shall encourage consultation on user charges between its competent charging authorities and airlines using the services and facilities provided by those charging authorities, where practicable through those airlines' representative organisations. Reasonable notice of any proposals for changes in user charges should be given to such users to enable them to express their views before changes are made. Each Contracting Party shall further encourage its competent charging authorities and such users to exchange appropriate information concerning user charges.

ARTICLE 14

Consultation

Either Contracting Party may at any time request consultations on the implementation, interpretation, application or amendment of this Agreement or compliance with this Agreement. Such consultations, which may be between aeronautical authorities, shall begin within a period of 60 days from the date the other Contracting Party receives a written request, unless otherwise agreed by the Contracting Parties.

ARTICLE 15

Settlement of Disputes

- (1) If any dispute arises between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement, the Contracting Parties shall in the first place try to settle it by negotiation.
- (2) If the Contracting Parties fail to reach a settlement of the dispute by negotiation, it may be referred by them to such person or body as they may agree on or, at the request of either Contracting Party, shall be submitted for decision to a tribunal of three arbitrators which shall be constituted in the following manner:
  - (a) within 30 days after receipt of a request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one arbitrator. A national of a third State, who shall act as President of the tribunal, shall be appointed as the third arbitrator by agreement between the two arbitrators, within 60 days of the appointment of the second;
  - (b) if within the time limits specified above any appointment has not been made, either Contracting Party may request the President of the International Court of Justice to make the necessary appointment within 30 days. If the President is of the same nationality as one of the Contracting Parties, the most senior Vice-President who is not disqualified on that ground shall make the appointment.
- (3) Except as hereinafter provided in this Article or as otherwise agreed by the Contracting Parties, the tribunal shall determine the limits of its jurisdiction and establish its own procedure. At the direction of the tribunal, or at the request of either of the Contracting Parties, a conference to determine the precise issues to be arbitrated and the specific procedures to be followed shall be held not later than 30 days after the tribunal is fully constituted.
- (4) Except as otherwise agreed by the Contracting Parties or prescribed by the tribunal, each Contracting Party shall submit a memorandum within 45 days after the tribunal is fully constituted. Replies shall be due 60 days later. The tribunal shall hold a hearing at the request of either Contracting Party, or at its discretion, within 30 days after replies are due.
- (5) The tribunal shall attempt to give a written decision within 30 days after completion of the hearing or, if no hearing is held, 30 days after the date both replies are submitted. The decision shall be taken by a majority vote.
- (6) The Contracting Parties may submit requests for clarification of the decision within 15 days after it is received and such clarification shall be issued within 15 days of such request.
- (7) The decision of the tribunal shall be binding on the Contracting Parties.
- (8) Each Contracting Party shall bear the costs of the arbitrator appointed by it. The other costs of the tribunal shall be shared equally by the Contracting Parties including any expenses incurred by the President or Vice-President of the International Court of Justice in implementing the procedures in paragraph (2)(b) of this Article.

ARTICLE 16

Amendment

- (1) Any amendments of this Agreement agreed by the Contracting Parties shall come into effect when confirmed by an Exchange of Notes.
- (2) Either Contracting Party may request consultations, in accordance with the procedures set out in Article 14, on amendments to this Agreement which may be appropriate following the entry into force of multilateral conventions binding on both Contracting Parties.

ARTICLE 17

Termination

Either Contracting Party may at any time give notice in writing to the other Contracting Party of its decision to terminate this Agreement. Such notice shall be simultaneously communicated to the International Civil Aviation Organisation. This Agreement shall terminate at midnight (at the place of receipt of the notice) immediately before the first anniversary of the date of receipt of the notice by the other Contracting Party, unless the notice is withdrawn by agreement before the end of this period. In the absence of acknowledgement of receipt by the other Contracting Party, the notice shall be deemed to have been received 14 days after receipt of the notice by the International Civil Aviation Organisation.

ARTICLE 18

Entry into Force

This Agreement shall enter into force as soon as the Contracting Parties have notified each other, through diplomatic channels, of the completion of their respective constitutional formalities.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done, in duplicate at Zagreb this twenty-first day of February 1996 in the English and Croatian languages, both texts being equally authoritative.

For the Government of the United
Kingdom of Great Britain and
Northern Ireland

For the Government of the Republic
of Croatia

NIC BONSOR

M GRANIC

ANNEX
ROUTE SCHEDULE

Section 1

Routes to be operated by the designated airline or airlines of the United Kingdom:

Points in the United Kingdom - intermediate points - points in the Republic of Croatia - beyond points.

NOTES:

1. Intermediate points or points beyond may be omitted on any flight provided that the service begins or ends in the United Kingdom.
2. No traffic may be picked up at an intermediate point to be set down in the territory of the Republic of Croatia or in the territory of the Republic of Croatia to be set down at a point beyond, and *vice versa*, except as may from time to time be agreed by the aeronautical authorities of the Contracting Parties. This restriction also applies to all forms of stop-over traffic.

Section 2

Routes to be operated by the designated airline or airlines of the Republic of Croatia:

Points in the Republic of Croatia - intermediate points - points in the United Kingdom - beyond points.

NOTES:

1. Intermediate points or points beyond may be omitted on any flight provided that the service begins or ends in the Republic of Croatia.
2. No traffic may be picked up at an intermediate point to be set down in the territory of the United Kingdom or in the territory of the United Kingdom to be set down at a point beyond, and *vice versa*, except as may from time to time be agreed by the aeronautical authorities of the Contracting Parties. This restriction also applies to all forms of stop-over traffic.

**SPORAZUM IZMEDU
VLADE UJEDINJENOG KRALJEVSTVA VELIKE BRITANIJE
I SJEVERNE IRSKE**

**I
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
O ZRAČNOM PROMETU**

Vlada Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske i Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: ugovorne stranke),

budući da su članice Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu otvorene za potpis u Chicagu 7. prosinca 1944. godine,

želeći sklopiti Sporazum kao dopunski navedenoj Konvenciji u svrhu uspostavljanja zračnog prometa između njihovih teritorija,

dogovorile su se kako slijedi:

ČLANAK 1.

Izrazi

U svrhu ovog Sporazuma, ukoliko kontekst ne zahtjeva drugačije:

- (a) izraz "Čikaška Konvencija" označava Konvenciju o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu otvorenu za potpisivanje u Chicagu dana 7. prosinca 1944. godine i uključuje: (i) bilo koju dopunu uz nju koja je stupila na snagu u skladu s njenim člankom 94(a) i koji je ratificiran od obje ugovorne stranke; i (ii) svaki Dodatak ili bilo koju dopunu uz njega usvojenu u skladu s člankom 90. iste Konvencije, pod uvjetom da je takva dopuna ili dodatak u bilo koje određeno vrijeme na snazi za obje ugovorne stranke;
- (b) izraz "zrakoplovne vlasti" označava, u slučaju Ujedinjenog Kraljevstva, Državni sekretar za promet, a u slučaju Republike Hrvatske, Ministarstvo pomorstva, prometa i veza, a u svrhu članka 7., Uprava civilnog zrakoplovstva, ili u oba slučaja bilo koja osoba ili tijelo ovlašteno da obnaša funkcije koje sada izvršavaju rečene vlasti ili slične funkcije;
- (c) izraz "određeni prijevoznik" označava zračnog prijevoznika koji je imenovan i ovlašten u skladu sa člankom 4. ovog Sporazuma;
- (d) izraz "teritorij" u odnosu na državu ima značenje koje mu je određeno člankom 2. Čikaške Konvencije;
- (e) izrazi "zračni promet", "međunarodni zračni promet", "zračni prijevoznik" i "zaustavljanje u neprometne svrhe" imaju značenje navedeno u članku 96. Čikaške Konvencije;
- (f) izraz "ovaj Sporazum" podrazumjeva Dodatak uz njega i svaku njegovu dopunu ili dopunu ovog Sporazuma;
- (g) izraz "korisničke naknade" označava naknade postavljene zračnim prijevoznicima od strane nadležnih vlasti ili odobrenih od njih da se postave za pružanje sredstava i opreme zračnih luka ili zračno-navigacijske opreme, uključujući odnosne usluge i sredstva, za zrakoplove, njihove posade, putnike i teret.

ČLANAK 2.

Primjenjivost Čikaške Konvencije

Odredbe ovog Sporazuma biti će podložne odredbama Čikaške Konvencije kada su te odredbe primjenjive na međunarodni zračni promet.

ČLANAK 3.

Prometna Prava

(1) Svaka ugovorna stranka dodjeljuje drugoj ugovornoj stranci slijedeća prava u odnosu na njen međunarodni zračni promet:

- (a) pravo preleta preko njenog teritorija bez slijetanja;
- (b) pravo zaustavljanja na njenom teritoriju u neprometne svrhe.

(2) Svaka ugovorna stranka daje drugoj ugovornoj stranki prava utvrđena u nastavku ovog Sporazuma u svrhu obavljanja međunarodnog zračnog prometa na linijama utvrđenim u odgovarajućem odjeljku Linija koji je dodatak ovom Sporazumu. Takav promet i linije se u nastavku nazivaju "ugovoreni promet" odnosno "utvrđene linije". Kada obavljaju ugovoren promet na utvrđenim linijama zračni prijevoznici određeni od svake ugovorne stranke uživati će, uz prava utvrđena u stavku (1) ovog članka, pravo da se zaustavljaju na teritoriju druge ugovorne stranke u mjestima određenim za tu liniju u Linijama uz ovaj Sporazum u svrhu ukrcaja i iskrcaja putnika i tereta, uključujući poštu.

(3) Ništa u stavku (2) ovog članka neće se smatrati da određenim prijevoznicima jedne ugovorne stranke daje pravo ukrcaja, na teritoriju druge ugovorne stranke, putnika i tereta, uključujući poštu, radi prijevoza u najmu ili uz naplatu i usmjerenog ka drugoj točki na teritoriju te druge ugovorne stranke.

(4) Ako uslijed oružanih sukoba, političkih nestabilnosti ili događanja, ili posebnih i neuobičajenih okolnosti, određeni prijevoznik jedne ugovorne stranke nije sposoban obavljati promet na svojim uobičajenim linijama, druga ugovorna stranka će poduzeti svoje najbolje napore da omogući kontinuitet obavljanja tog prometa kroz odgovarajuće privremene izmjene linija.

ČLANAK 4.

Imenovanje i Ovlascivanje Prijevoznika

(1) Svaka ugovorna stranka imati će pravo pismeno imenovati drugoj ugovornoj stranci jednog ili više zračnih prijevoznika u svrhu obavljanja ugovorenog prometa na utvrđenim linijama i da povuče ili promijeni takvo imenovanje.

(2) Po primitku takvog imenovanja, druga ugovorna stranka će, sukladno odredbama stavaka (3) i (4) ovog članka, bez otezanja dodijeliti određenom zračnom prijevozniku ili prijevoznicima odgovarajuće operativne ovlasti.

(3) Zrakoplovne vlasti jedne ugovorne stranke mogu od zračnog prijevoznika koji je imenovala druga ugovorna stranka zahtijevati da ih uvjeri u to da je kvalificiran da ispuni uvjete propisane po zakonima i propisima koji se obično i razumno primjenjuju na letenje u međunarodnom zračnom prijevozu od strane tih vlasti u skladu s odredbama Čikaške Konvencije.

(4) Svaka ugovorna stranka imati će pravo odbiti izdati operativnu ovlast iz stavka (2) ovog članka ili nametnuti takve uvjete koje smatra neophodnim za izvršenje od određenog prijevoznika koji koristi prava navedena u članku 3.(2) ovog Sporazuma, u bilo kojem slučaju kada rečena ugovorna stranka nije uvjerena da se pretežno vlasništvo i stvarna kontrola tog zračnog prijevoznika nalaze u rukama ugovorne stranke koja je imenovala zračnog prijevoznika ili njenih državljana.

(5) Kada je zračni prijevoznik tako imenovan i ovlašten on može započeti obavljati ugovoreni promet, uz uvjet da se zračni prijevoznik pridržava primjenjivih odredbi ovog Sporazuma.

ČLANAK 5.

Opoziv i Obustava Operativnih Ovlasti

(1) Svaka ugovorna stranka imati će pravo opozvati operativnu ovlast ili obustaviti korištenje prava navedenih u članku 3.(2) ovog Sporazuma od strane zračnog prijevoznika imenovanog od druge ugovorne stranke ili nametnuti takve uvjete koje smatra potrebitim za korištenje tih prava:

- (a) u bilo kojem slučaju kada nije uvjerena da pretežno vlasništvo i stvarna kontrola tog zračnog prijevoznika pripadaju ugovornoj stranki koja je imenovala zračnog prijevoznika ili državljanima te ugovorne stranke; ili

- (b) u slučaju propusta od strane tog zračnog prijevoznika da poštuje zakone ili propise uobičajeno i razumno primjenjive od ugovorne stranke koja dodjeljuje ta prava; ili
  - (c) u slučaju da zračni prijevoznik drugačije propusti postupati sukladno uvjetima propisanim prema ovom Sporazumu.
- (2) Ukoliko trenutno povlačenje, obustava ili nametanje uvjeta navedenih u stavku (1) ovog članka nije neophodno kako bi se spriječilo daljnje kršenje zakona ili propisa, takvo pravo koristiti će se samo nakon konzultacija s drugom ugovornom strankom.

ČLANAK 6.

Principi Obavljanja Ugovorenog Prometa

- (1) Postojati će jednake i pravične mogućnosti za određene prijevoznike obiju ugovornih stranaka za obavljanje ugovorenog prometa na utvrđenim linijama između njihovih odgovarajućih teritorija.
- (2) U obavljanju ugovorenog prometa određeni prijevoznici svake ugovorne stranke uzeti će u obzir interese određenih prijevoznika druge ugovorne stranke kako ne bi neopravdano štetili prometu koji potonji obavljaju na cijelom ili dijelu iste linije.
- (3) Ugovoreni promet koji obavljaju određeni prijevoznici ugovornih stranaka biti će u uskoj svezi sa zahtjevima javnosti za prijevozom na utvrđenim linijama i imati će svoj prvenstveni cilj osiguranje, uz razumno punjenje, kapaciteta adekvatnog za prijevoz sadašnjih i razumno pretpostavljenih zathjeva za prijevozom putnika i/ili tereta, uključujući poštu, koja dolazi ili je usmjerena prema teritoriju ugovorne stranke koja je odredila zračnog prijevoznika. Odredba za prijevoz putnika i tereta, uključujući poštu, kako ukrcanih tako i iskrvanih u mjestima na utvrđenim linijama na teritoriju država drugih od one koja je odredila zračnog prijevoznika, biti će izvršavana u skladu s općim principima da će kapacitet biti povezan sa:
- (a) prijevoznim zahtjevima prema odnosno sa teritorija ugovorne stranke koja je odredila zračnog prijevoznika;
  - (b) prijevoznim zahtjevima područja kroz koje ugovoreni promet prolazi, poslije uzimanja u obzir transportnih usluga uspostavljenih od zračnih prijevoznika država koje čine područje; i
  - (c) zahtjevima za obavljanje provoza zračnih prijevoznika.

ČLANAK 7.

Tarife

- (1)
- (b) Izraz "tarifa" znači:
- (i) cijenu koja se naplacuje za prijevoz putnika, prtljage ili tereta (izuzimajući poštu);
  - (ii) dodatne robe, usluge ili druge koristi pružene ili učinjene raspoloživim u svezi takvog prijevoza ili su predmet u svezi s tim odnosno kao posljedica toga; i
  - (iii) cijene koje se naplaćuju za takve dodatne robe, usluge ili koristi; i uključuje kondicije koje određuju primjenjivost bilo koje takve cijene i pružanje odnosno raspoloživost bilo kojih takvih roba, usluga ili koristi.
  - (iv) stopa provizije plaćena od zračnog prijevoznika agentu u svezi prodane karte ili tovarnog lista realiziranog od tog agenta za prijevoz u redovnom zračnom prometu.
- (b) Ako prevoznine i stope variraju prema sezoni, danu u tjednu ili vremenu u danu kada se let obavlja, smijeru putovanja ili prema nekom drugom faktoru, svaka različita prevoznina ili stopa biti će smatrana kao zasebna tarifa neovisno da li je posebno prijavljena sa odnosnim kondicijama kod određenih vlasti.

(2) Tarife koje će naplaćivati određeni prijevoznici ugovornih stranaka za prijevoze između njihovih teritorija biti će utvrđene na razumnim nivoima, uzimajući u obzir relevantne faktore, uključujući trošak obavljanja ugovorenog prometa, interese korisnika, razumnu dobit i tržišne uvjete.

(3) Zrakoplovne vlasti obiju ugovornih stranaka neće zahtijevati od svojih zračnih prijevoznika da konzultiraju druge zračne prijevoznike prije prijavljivanja na odobrenje tarifa za usluge pokrivena slijedećim odredbama.

(4) Zrakoplovne vlasti obiju ugovornih stranaka primjenjivati će slijedeće odredbe za odobravanje tarifa koje će biti naplaćivane od zračnih prijevoznika obiju ugovornih stranaka za prijevoze između mjesta na teritoriju jedne ugovorne stranke i mjesta na teritoriju druge ugovorne stranke:

(a) Bilo koja predložena tarifa koja će se naplaćivati za prijevoz između teritorija dviju ugovornih stranaka biti će prijavljena od ili u ime dotičnog određenog prijevoznika kod obiju zrakoplovnih vlasti najkasnije 30 dana (ili u nekom kratem razdoblju koje mogu dogovoriti zrakoplovne vlasti) prije predloženog roka od kada će tarifa biti na snazi.

(b) Tarifa tako prijavljena može biti odobrena u bilo koje vrijeme od zrakoplovnih vlasti. Međutim, podložno slijedećim dvama podstavcima, bilo koja takva tarifa će biti smatrana odobrenom 21 dan poslije dana kada je prijava zaprimljena, ukoliko zrakoplovne vlasti obiju ugovornih stranaka nisu pismeno izvjestile jedna drugu, u roku 20 dana od dana kada je prijava od njih zaprimljena, da ne odobravaju predloženu tarifu.

(c) Ništa u gornjem podstavku (b) neće spriječiti zrakoplovne vlasti bilo koje ugovorne stranke od jednostranog nedopuštanja bilo koje tarife prijavljene od jednog od njenih vlastitih određenih prijevoznika. Međutim, takva jednostrana akcija biti će poduzeta samo ako ta zrakoplovna vlast smatra da je predložena tarifa ili prekomjerna ili da će njena primjena predstavljati nekonkurentsko ponašanje koje može prouzročiti značajne štete drugom zračnom prijevozniku ili drugim zračnim prijevoznicima.

(d) Ako zrakoplovne vlasti bilo koje ugovorne stranke smatraju da je predložena tarifa prijavljena kod njih od određenog prijevoznika druge ugovorne stranke ili prekomjerna ili da će njena primjena predstavljati nekonkurentsko ponašanje koje može prouzročiti značajne štete drugom zračnom prijevozniku ili drugim zračnim prijevoznicima, one mogu, unutar 20 dana od zaprimka prijave, zatražiti konzultacije sa zrakoplovnim vlastima druge ugovorne stranke. Takve konzultacije će biti ostvarene unutar 21 dana od kada su zatražene i tarifa će postati pravosnažna na kraju tog razdoblja ukoliko se vlasti obiju ugovornih stranaka ne sporazumu drugačije.

(e) Neovisno od gornjih podstavaka (a) do (d), zrakoplovne vlasti dviju ugovornih stranaka neće zahtijevati prijavljivanje, radi njihovog odobravanja, tarifa za prijevoz tereta između mjesta na njihovim teritorijama. Takve tarife će biti primjenjive kada odnosni zračni prijevoznici to odluče.

(f) U slučaju da se tarifa, koja je postala pravosnažna u skladu sa gornjim odredbama, smatra od strane zrakoplovnih vlasti jedne ugovorne stranke da uzrokuje značajne štete drugom zračnom prijevozniku ili drugim zračnim prijevoznicima na određenoj liniji ili linijama, te zrakoplovne vlasti mogu zatražiti konzultacije sa zrakoplovnim vlastima druge ugovorne stranke. Takve konzultacije će biti ostvarene unutar 21 dana od dana kada su zatražene ukoliko se zrakoplovne vlasti obiju ugovornih stranaka ne sporazumu drugačije.

(5)

(a) Tarife koje će naplaćivati određeni prijevoznici jedne ugovorne stranke za prijevoze između teritorija druge ugovorne stranke i trećih država, biti će prijavljene za odobrenje od zrakoplovnih vlasti druge ugovorne stranke. Svakoj prijavljenoj tarifi biti će dano odobrenje ako je ona jednaka u nivou, uvjetima i periodu važenja tarifi već odobreno od tih zrakoplovnih vlasti i primjenjivoj od određenih prijevoznika te ugovorne stranke za prijevoze između njene teritorije i te treće države, uz uvjet da te zrakoplovne

vlasti mogu povući svoje odobrenje ako je tarifa koja je mjerodavna prestala važiti iz bilo kojeg razloga, ili mogu mijenjati uvjete iz odobrenja u svrhu usklađivanja s odobrenim promjenama mjerodavne tarife.

- (b) Neovisno od gornjeg podstavka (a), zrakoplovne vlasti dviju ugovornih stranaka neće zahtijevati prijavljivanje, radi njihovog odobravanja, tarifa koje će naplaćivati određeni prijevoznik jedne ugovorne stranke za prijevoz tereta između teritorija druge ugovorne stranke i treće države.

ČLANAK 8.

Carinska Davanja

(1) Zrakoplovi koji obavljaju međunarodni zračni promet od određenog prijevoznika ili prijevoznika bilo koje ugovorne stranke biti će oslobođeni od svih carinskih davanja, nacionalnih trošarina i sličnih nacionalnih taksi, kao što će biti i:

- (a) slijedeći predmeti uneseni od određenog prijevoznika jedne ugovorne stranke na teritorij druge ugovorne stranke:
- (i) oprema za popravak, održavanje i servisiranje i pripadajući dijelovi;
  - (ii) oprema za posluživanje putnika i pripadajući dijelovi;
  - (iii) oprema za utovar tereta i pripadajuća oprema;
  - (iv) sigurnosna oprema uključujući pripadajuće dijelove za pripinjenje sigurnosnoj opremi;
  - (v) materijal za obučavanje i nastavna pomagala;
  - (vi) dokumenti prijevoznika i operatora; i
- (b) slijedeći predmeti uneseni od određenog prijevoznika jedne ugovorne stranke-na teritorij druge ugovorne stranke ili isporučeni određenom prijevozniku jedne ugovorne stranke na teritoriju druge ugovorne stranke:
- (i) zalihe zrakoplova (uključujući ali ne ograničavajući se na takve stavke kao hrana, piće i duhan) bilo da su unesene u ili ukrcane na zrakoplov na teritoriju druge ugovorne stranke;
  - (ii) gorivo, mazivo i potrošni tehnički materijal;
  - (iii) rezervni dijelovi uključujući motore;

uz uvjet da su u svakom slučaju namjenjeni za upotrebu na zrakoplovu ili unutar granica međunarodne zračne luke, a u svezi s uspostavom ili održavanjem međunarodnog zračnog prometa dotičnog određenog prijevoznika.

(2) Oslobođanje od carinskih davanja, nacionalnih trošarina i sličnih nacionalnih taksi neće se primjenjivati na naknade zasnovane na trošku za pružene usluge određenom prijevozniku ili prijevoznicima jedne ugovorne stranke na teritoriju druge ugovorne stranke.

(3) Za opremu i materijal naveden u stavku (1) ovog članka može biti zahtijevano da se drži pod nadzorom i kontrolom odgovarajućih vlasti.

(4) Oslobođenja navedena u ovom članku primjenjivati će se također u situacijama kada određeni prijevoznik ili prijevoznici jedne ugovorne stranke uđe u odnose s drugim zračnim prijevoznikom ili zračnim prijevoznicima za posudbu ili transfer na teritorij druge ugovorne stranke predmeta utvrđenih u stavku (1) ovog članka, uz uvjet da drugi zračni prijevoznik ili zračni prijevoznici slično uživaju takva oslobođenja od strane te druge ugovorne stranke.

(5) Putnici, prtljaga i teret u izravnom tranzitu preko teritorija bilo koje ugovorne stranke i koji ne napuštaju područje zračne luke namjenjeno za te svrhe biti će, izuzev u odnosu na mjere u svezi sigurnosti zrakoplovstva, predmet ne više od pojednostavljene kontrole. Prtljaga i teret u izravnom tranzitu će biti izuzeta od carinskih i drugih sličnih davanja. Ovaj stavak neće se primjenjivati na ručnu prtljagu putnika koji dolaze u Ujedinjeno Kraljevstvo iz Republike Hrvatske i transferiraju na unutar-EZ let.

ČLANAK 9.

Sigurnost u Zrakoplovstvu

- (1) Osiguravajući sigurnost civilnih zrakoplova, njihovih putnika i posada kao temeljnog preduvjeta za obavljanje međunarodnog zračnog prometa, ugovorne stranke potvrđuju da njihove obveze međusobne zaštite sigurnosti civilnog zrakoplovstva od nezakonitih uplitanja (i posebno njihove obveze iz Čikaške Konvencije i djelovanje sukladno odredbama Konvencije o krivičnim i nekim drugim djelima počinjenim u zrakoplovu, potpisane u Tokiju 14. rujna 1963., Konvencije o suzbijanju otmice zrakoplova, potpisane u Hagu 16. prosinca 1970., Konvencije o suzbijanju nezakonitih čina protiv sigurnosti civilnog zrakoplovstva, potpisane u Montrealu 23. rujna 1971., te njezine dopune u Protokolu o suzbijanju nezakonitih čina nasilja na zračnim lukama, potpisanom u Montrealu 24. veljače 1988.) čine sastavni dio ovog Sporazuma.
- (2) Ugovorne stranke će na zahtjev osigurati svu potrebnu pomoć jedna drugoj radi sprečavanja nezakonitih djela otmice civilnih zrakoplova te ostalih nezakonitih djela usmjerenih protiv sigurnosti takvih zrakoplova, njihovih putnika i posade, zračnih luka te navigacijskih uređaja, te bilo koje druge prijetnje sigurnosti civilnog zrakoplovstva.
- (3) Ugovorne stranke će, u svojim međusobnim odnosima, djelovati sukladno zrakoplovnim sigurnosnim Standardima i, u mjeri u kojoj se primjenjuje od njih, Preporučenoj Praksi koje je utvrdila Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva u vidu Dodataka Čikaškoj Konvenciji; i zahtijevati će da operatori zrakoplova iz njihova registra, operatori koji svoje glavno upravno sjedište ili stalno mjesto boravka imaju na njihovu teritoriju i operatori zračnih luka na njihovu teritoriju djeluju sukladno takvim sigurnosnim odredbama u zrakoplovstvu. U ovom stavku pozivanje na zrakoplovni sigurnosni Standard uključuje i razlike prijavljene od dotične ugovorne stranke. Svaka ugovorna stranka će unaprijed izvijestiti drugu o svojoj namjeri prijavljivanja bilo koje razlike.
- (4) Svaka ugovorna stranka će osigurati na svojem teritoriju poduzimanje efikasnih mjera zaštite zrakoplova, pregleda putnika i njihovih ručnih stvari, te obavljanja odgovarajuće kontrole posade i tereta (uključujući zadržanu prtljagu) i zaliha zrakoplova prije i za vrijeme ukrcaja ili utovara te da su te mjere prilagođene zahtjevima povećane opasnosti. Svaka ugovorna stranka suglasna je da od njenih zračnih prijevoznika može biti zahtijevano da djeluje u skladu sa zrakoplovnim sigurnosnim odredbama navedenim u stavku (3), zahtjevanim od druge ugovorne stranke, za dolazak u, odlazak iz ili za boravak na teritoriju te druge ugovorne stranke. Svaka ugovorna stranka će također naklono djelovati na svaki zahtjev druge ugovorne stranke za razumnim posebnim sigurnosnim mjerama za otklanjanje određene opasnosti.
- (5) Ako se dogodi incident ili prijetnja incidenta o nezakonitoj otmici civilnih zrakoplova ili drugi nezakoniti akt protiv sigurnosti civilnih zrakoplova, njihovih putnika i posade, zračnih luka ili navigacijskih uređaja, ugovorne stranke će pomoći jedna drugoj olakšavanjem veza te poduzimanjem ostalih odgovarajućih mjera za prestanak, što je brže moguće i uz istovremenu najmanju opasnost za živote, takvog incidenta ili prijetnje.

ČLANAK 10.

Statistički Podaci

Zrakoplovne vlasti ugovornih stranaka će dostaviti zrakoplovnim vlastima druge ugovorne stranke, na njihov zahtjev, takve periodične ili ostale statističke podatke koji se mogu uobičajeno tražiti u svrhu pregleda kapaciteta kojeg u ugovorenom prometu pružaju određeni prijevoznici ugovorne stranke navedene prve u ovom članku. Takvi podaci će sadržavati sve informacije potrebne za određivanje veličine prevezenog prometa od dotičnih zračnih prijevoznika u ugovorenom prometu te polazaka i odredišta takvog prometa.

ČLANAK 11.

Prijenos Prihoda

Svaki određeni prijevoznik imati će pravo na konverziju i prijenos u svoju zemiju, na zahtjev, viška lokalnih prihoda u odnosu na lokalne trokove, u skladu s postupkom utvrđenim u nacionalnim zakonima i deviznim propisima. Konverzija i prijenos će biti omogućeni bez

restrikcija, po mjenjačkom tečaju primjenjivom za tekuće poslove koji je na snazi u vrijeme podnošenja prihoda na konverziju i prijenos, i neće biti predmet bilo kakvih naknada osim onih uobičajeno postavljenih od banaka za obavljanje takve konverzije i prijenosa.

ČLANAK 12.

Zastupanje i Prodaja

(1) Određeni prijevoznik ili prijevoznici jedne ugovorne stranke biti će ovlašteni, u skladu s zakonima i propisima koji se odnose na ulazak, boravak i zaposlenje druge ugovorne stranke, da dovedu i zadržavaju na teritoriju druge ugovorne stranke svoje vlastito rukovodno, tehničko, operativno i drugo specijalizirano osoblje koje je potrebno za obavljanje zračnog prometa.

(2) Određeni prijevoznici svake ugovorne stranke će imati pravo angažirati se u prodaji zračnog prijevoza na području druge ugovorne stranke, bilo neposredno ili putem svojih ovlaštenih zastupnika. Određeni prijevoznici svake ugovorne stranke će imati pravo prodaje, a svaka osoba će biti slobodna da kupi takav prijevoz u lokalnoj valuti ili bilo kojoj konvertibilnoj valuti.

ČLANAK 13.

Korisničke Naknade

(1) Nijedna ugovorna stranka neće nametnuti ili dozvoliti da se nametnu prema određeni prijevoznicima druge ugovorne stranke korisničke naknade veće od onih nametnutih svojim vlastitim zračnim prijevoznicima koji obavljaju sličan međunarodni zračni promet.

(2) Svaka ugovorna stranka će poticati konzultacije o korisničkim naknadama između nadležnih vlasti koje utvrđuju naknade i zračnih prijevoznika koji koriste usluge i sredstva pružena od tih nadležnih vlasti, gdje god je to moguće kroz predstavničke organizacije zračnih prijevoznika. Razumnu obavijest o bilo kojim prijedlozima za izmjene korisničkih naknada dati će se tim korisnicima u svrhu omogućavanja davanja njihovih pogleda prije donošenja tih izmjena. Svaka ugovorna stranka će također poticati svoje mjerodavne vlasti koje utvrđuju naknade i njihove korisnike na razmjenu odgovarajućih informacija u svezi korisničkih naknada.

ČLANAK 14

Konzultacije

Svaka ugovorna stranka može u bilo koje vrijeme zatražiti konzultacije u svezi izvršavanja, tumačenja, primjene ili dopune ovog Sporazuma ili pridržavanja ovog Sporazuma. Te konzultacije, koje mogu biti između zrakoplovnih vlasti, početi će unutar razdoblja od 60 dana od dana kada druga ugovorna stranka zaprimi pismeni zahtjev, ukoliko se ugovorne stranke drugačije ne dogovore.

ČLANAK 15.

Rješavanje Sporova

(1) Ukoliko između ugovornih stranaka dođe do spora glede tumačenja ili primjene ovog Sporazuma, prvo će ugovorne stranke nastojati riješiti ga međusobnim dogovorom.

(2) Ukoliko ugovorne stranke ne postignu rješenje spora međusobnim dogovorom, one ga mogu proslijediti određenoj osobi ili tijelu koje međusobno dogovore, ili će, na zahtijev bilo koje ugovorne stranke, biti podnjet na rješenje arbitražnom sudu sastavljenom od tri arbitražna suca koji će biti određeni na slijedeći način:

(a) U roku od 30 dana nakon primitka zahtjeva za arbitratu, svaka ugovorna stranka će imenovati jednog arbitražnog suca. Državljanin treće države, koji će djelovati kao predsjednik suda, biti će imenovan kao treći arbitražni sudac sporazumom između dva arbitražna suca unutar razdoblja od 60 dana po imenovanju drugog suca;

- (b) Ako u razdoblju gore određenom bilo koje imenovanje nije izvršeno, svaka ugovorna stranka može zatražiti od predsjednika Međunarodnog suda da izvrši potrebno imenovanje u razdoblju od 30 dana. Ako je predsjednik državljanin jedne od ugovornih stranaka, prvi stariji zamjenik predsjednika, koji nije isključen po tom osnovu, izvršiti će imenovanje.
- (3) Izuzev kako je kasnije određeno ovim člankom ili ako je između ugovornih stranaka dogovoreno drugačije, sud će utvrditi granice svojih ovlasti i utvrditi način svojeg postupanja. Po uputama suda ili na zahtjev bilo koje ugovorne stranke, rasprava koja će utvrditi precizna pitanja koja će biti predmet arbitraže i posebne procedure koje će se slijediti, održati će se najkasnije 30 dana nakon što je sud u potpunosti konstituiran.
- (4) Izuzev ako je drugačije dogovoreno između ugovornih stranaka ili određeno od suda, svaka ugovorna stranka podnijeti će očitovanje unutar 45 dana nakon što je sud u potpunosti konstituiran. Odgovori će biti podneseni u narednih 60 dana. Sud će održati raspravu na zahtjev bilo koje ugovorne stranke ili prema vlastitom nahođenju, unutar 30 dana nakon isteka roka za odgovore.
- (5) Sud će nastojati dati pismenu odluku unutar 30 dana nakon završetka saslušanja ili, ako saslušanja nije održano, 30 dana nakon što su podnesena oba odgovora. Odluka će biti donijeta većinom glasova.
- (6) Ugovorne stranke mogu podnijeti zahtjev za pojašnjenje odluke unutar 15 dana nakon što je zaprimljena, a takvo pojašnjenje biti će dano unutar 15 dana od takvog zahtjeva.
- (7) Odluka suda biti će obvezujuća za ugovorne stranke.
- (8) Svaka ugovorna stranka snositi će troškove arbitražnog suca koje je imenovala. Ostali troškovi suda biti će jednako podijeljeni između ugovornih stranaka uključujući bilo koje troškove ostvarene od predsjednika ili zamjenika predsjednika Međunarodnog suda u izvršavanju odredbi u stavku (2)(b) ovog članka.

ČLANAK 16.

Izmjene

- (1) Bilo koje izmjene ovog Sporazuma dogovorene između ugovornih stranaka stupiti će na snagu izmjenom diplomatskih nota.
- (2) Svaka ugovorna stranka može zatražiti konzultacije, u skladu s odredbama utvrđenim u članku 14., za izmjene ovog Sporazuma koje mogu biti potrebne zbog stupanja na snagu mnogostranih konvencija obvezujućih za obje ugovorne stranke.

ČLANAK 17.

Ukidanje

Bilo koja ugovorna stranka može u bilo koje doba pismeno dojaviti drugoj ugovornoj stranki svoju odluku o ukidanju ovog Sporazuma. Takva obavijest će biti istovremeno dojavljena Međunarodnoj organizaciji civilnog zrakoplovstva. Ovaj Sporazum će biti ukinut u ponoć (u mjestu prijema dojave) neposredno prije prve godišnjice datuma primitka dojave od druge ugovorne stranke, ukoliko se dojava ne povuče dogovorom prije isteka tog razdoblja. U nedostatku potvrde primitka od strane druge ugovorne stranke, obavijest će se smatrati zaprimljenom 14 dana nakon primitka te obavijesti u Međunarodnoj organizaciji civilnog zrakoplovstva.

ČLANAK 18.

Stupanje na Snagu

Ovaj Sporazum stupiti će na snagu kada ugovorne stranke obavijeste jedna drugu, diplomatskim putem, o ispunjenju njihovih ustavnih formalnosti.

U POTVRDU navedenog, niže potpisani, pravomoćno ovlašteni od strane njihovih odgovarajućih Vlada, potpisali su ovaj Sporazum.

SAČINJEN, u duplikatu u zagrebu dana 21. veljače na engleskom i hrvatskom jeziku,
oba teksta jednako vjerodostojna.

Za vladu Ujedinjenog Kraljevstva Velike
Britanije i Sjeverne Irske

NIC BONSOR

Za vladu Republike Hrvatske

M GRANIC

DODATAK

LINIJE

Odjeljak 1

Linije koje će obavljati određeni prijevoznik ili prijevoznici Republike Hrvatske:

Mjesta u Republici Hrvatskoj - mjesta između - mjesta u Ujedinjenom Kraljevstvu - mjesta iza.

OPASKA:

1. Mjesta između i mjesta iza mogu biti izostavljena na bilo kojem letu uz uvjet da promet počinje ili završava u Republici Hrvatskoj.
2. Na prijevoz se ne može ukrcavati u mjestima između u svrhu iskrcaja na teritoriju Ujedinjenog Kraljevstva ili na teritoriju Ujedinjenog Kraljevstva da bi bio iskrcan u mjestima iza, i obrnuto, izuzev kako to može biti povremeno dogovoreno između zrakoplovnih vlasti ugovornih stranaka. Ovo ograničenje također se primjenjuje na sve oblike prijevoza-sa-zaustavljanjem.

Odjeljak 2

Linije koje će obavljati određeni prijevoznik ili prijevoznici Ujedinjenog Kraljevstva:

Mjesta u Ujedinjenom Kraljevstvu - mjesta između - mjesta u Republici Hrvatskoj - mjesta iza.

OPASKA:

1. Mjesta između i mjesta iza mogu biti izostavljena na bilo kojem letu uz uvjet da promet počinje ili završava u Ujedinjenom Kraljevstvu.
2. Na prijevoz se ne može ukrcavati u mjestima između u svrhu iskrcaja na teritoriju Republike Hrvatske ili na teritoriju Republike Hrvatske da bi bio iskrcan u mjestima iza, i obrnuto, izuzev kako to može biti povremeno dogovoreno između zrakoplovnih vlasti ugovornih stranaka. Ovo ograničenje također se primjenjuje na sve oblike prijevoza-sa-zaustavljanjem.

**The
Stationery
Office**

Published by The Stationery Office Limited
and available from:

The Publications Centre

(Mail, telephone and fax orders only)
PO Box 276, London SW8 5DT
General enquiries 0171 873 0011
Order through the Parliamentary Hotline *Lo-call* 0345 02 34 74
Fax orders 0171 873 8200

The Stationery Office Bookshops

123 Kingsway, London WC2B 6PQ
0171 242 6393 Fax 0171 242 6394
68-69 Bull Street, Birmingham B4 6AD
0121 236 9696 Fax 0121 236 9699
33 Wine Street, Bristol BS1 2BQ
0117 9264306 Fax 0117 9294515
9-21 Princess Street, Manchester M60 8AS
0161 834 7201 Fax 0161 833 0634
16 Arthur Street, Belfast BT1 4GD
01232 238451 Fax 01232 235401
The Stationery Office Oriel Bookshop
The Friary, Cardiff CF1 4AA
01222 395548 Fax 01222 384347
71 Lothian Road, Edinburgh EH3 9AZ
0131 228 4181 Fax 0131 622 7017

Accredited Agents
(see Yellow Pages)

and through good booksellers

ISBN 0-10-141632-6

9 780101 416320